

Grisevelfærd

- hvordan kommer vi videre?

**Peter Sandøe, Tove Christensen,
Sigrid Denver, Henning Otte Hansen,
Thomas Bøker Lund & Jakob Vesterlund
Olsen**

Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi

Københavns Universitet

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Plan

1. Udviklingen frem til i dag
2. Status for grisevelfærd i DK sammenlignet med andre lande
3. Holdninger og betalingsvilje
4. Hvordan kommer vi videre?

Plan

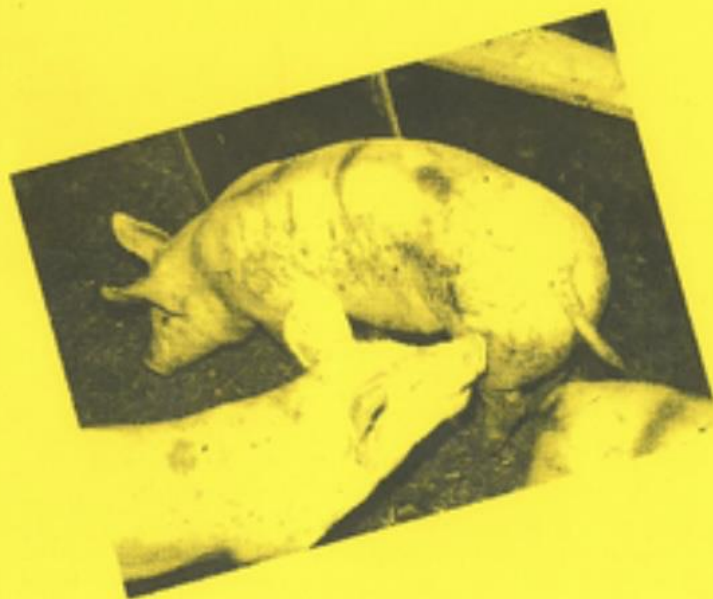
1. **Udviklingen frem til i dag**
2. **Status for grisevelfærd i DK sammenlignet med andre lande**
3. **Holdninger og betalingsvilje**
4. **Hvordan kommer vi videre?**

1993

Det Dyreetiske Råd

Udtalelse vedrørende svineproduktion

Rådet støtter de igangværende initiativer fra den offentligt financerede forskning, fra erhvervet og fra en række initiativrige producenter med henblik på at udvikle mindre restriktive og mere stimulusrige staldsystemer, f.eks. systemer hvor søer kan gå løse i flok, og systemer hvor slagtesvin har adgang til halm.

Endvidere opfordrer Rådet til, at disse initiativer på lidt længere sigt følges op af regler, som med passende overgangsordninger forbyder de meget restriktive og stimulusfattige staldsystemer.

1997-2001

I efteråret 1997 havnede daværende statsminister Poul Nyrup Rasmussen i en mediestorm ang. grise

Han red stormen af ved at tage på en rundtur i danske svinestalde

Efterfølgende fik han gennemført lovgivning om løse drægtige søer

Dette var med til at sikre ham valgsejren i 1998

I de følgende år blev der indført yderligere lovgivning om grisevelfærd, bl.a. om fast gulv og rodemateriale til slagtesvin

2013-

Frem til 2013 var der et voksende kritisk fokus på grisevelfærd

Sager:

- **Lange transportter**
- **Lav holdbarhed af søer**
- **Pattegrisedødelighed**

Da Dan Jørgensen tiltrådte som fødevareminister i 2013 gjorde han grisevelfærd til sin største mærkesag

Det kulminerede med et "svinetopmøde" i 2014

Frivillighed er godt, men ...

Større overlevelse blandt smågrise

Landbruget arbejder hen imod, at overlevelseshraten for smågrise er hævet med én gris pr. kuld i 2020. En fælles indsats starter nu.

På sigt skal alle søer gå fri

Landbruget har som målsætning, at mindst 10 % af diegivende søer skal gå fri i farestalden i 2020. En fælles indsats starter nu.

Stop for kastration af smågrise

Landbruget har som målsætning, at kastration uden bedøvelse skal ophøre senest i 2018. En fælles indsats starter nu.

Nedbringelse af antallet af halekuperede smågrise

Andelen af halekuperede smågrise skal nedbringes markant. En fælles indsats starter nu.

En styrket indsats mod mavesår hos søer og slagtesvin

Forekomsten af mavesår reduceres gennem bl.a. styrket sundhedskontrol. En fælles indsats starter nu.

Dyrevelfærd indarbejdes i månegrisprojektet

Fokus på staldindretning der tilgodeser dyrevelfærd.

Større valgmulighed for forbrugerne, når det gælder dyrevelfærd

Slagterierne og detailhandlen forpligter sig til at arbejde for at give forbrugerne mere information om og større valgmulighed i forhold til produkter med bedre dyrevelfærd. En fælles indsats starter nu.

Plan

1. Udviklingen frem til i dag
2. Status for grisevelfærd i DK sammenlignet med andre lande
3. Holdninger og betalingsvilje
4. Hvordan kommer vi videre?

Benchmark metoden

Overblik over velfærdsinitiativer i fem lande

Alle velfærdsparametre stilles op i en række velfærdsdimensioner

Ekspert i grisevelfærd værdisætter og vægter alle disse parametre

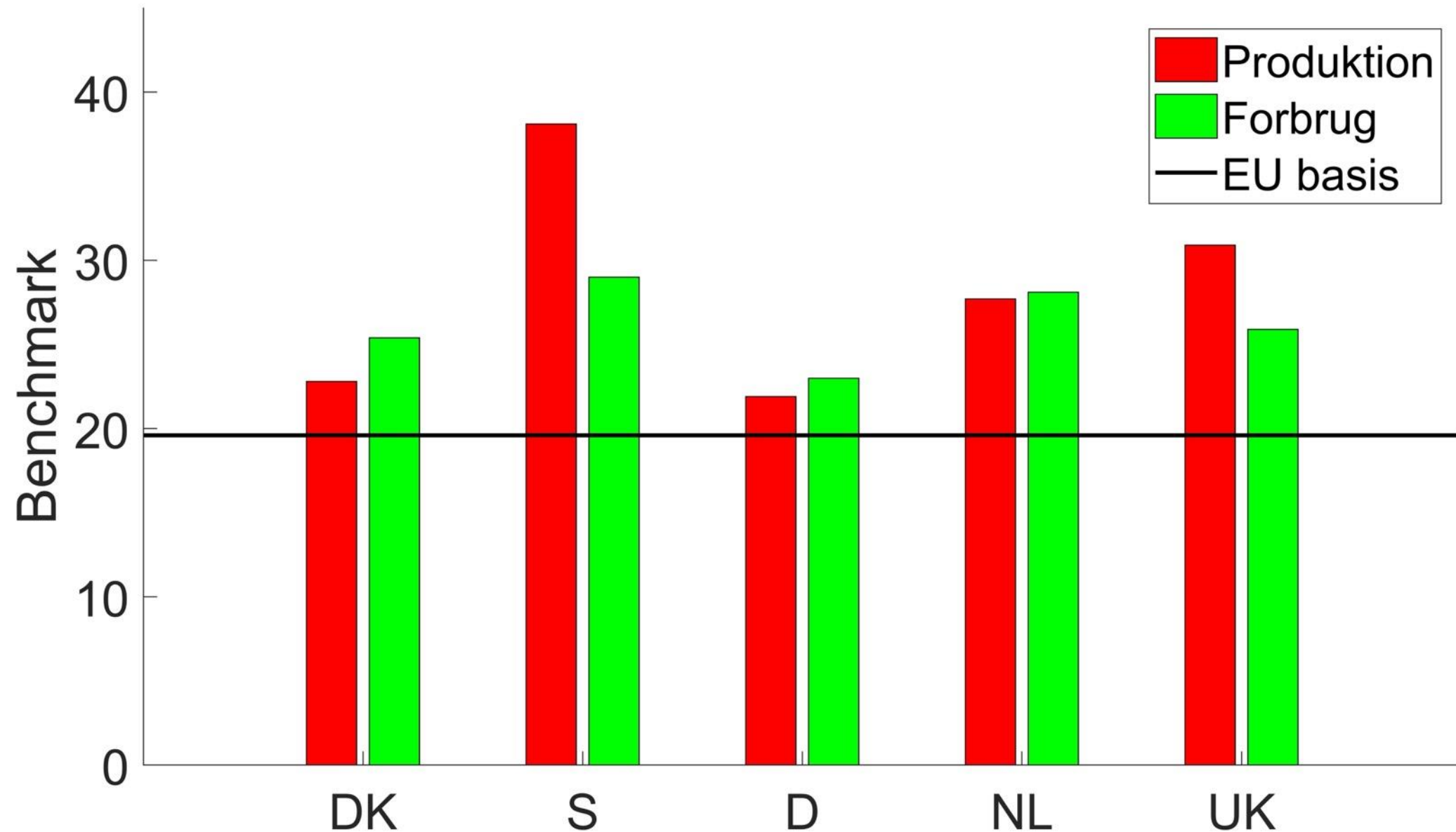
Dermed er det muligt at vurdere alle velfærdsinitiativer på en skala fra 0 til 100 (75)

Kombineres dette med produktions- og markedsandele kan vi for hvert land benchmarkere produktion og forbrug af gris

The Global Competitiveness Report 2017–2018

Benchmark værdier for produktion og forbrug af grisekød i fem lande (2021)

FRILANDSGRISE

FRA PETER & LENE

ANBEFALET AF
DYRENES
BESKYTTELSE

Alle Frilandsgrisene er født og opvokset hos Peter & Lene på gården ved Give - og kødet sælges kun i REMA 1000.

Hele livet har Frilandsgrisene adgang til det fri - enten på markerne sammen med søerne som små - eller på udearealer omkring den stald, som de får, når de har en vis størrelse.

Peter og Lenes grise er anbefalet af Dyrenes Beskyttelse og har tre hjerter i dyrevelfærds-mærkningen, hvilket er den bedst mulige mærkning.

REMA 1000

Discount med holdning!

DYRENES
BESKYTTELSE

DYR TIL ADOPTION ▾

VÆR MED ▾

VORES ARBEJDE ▾

DYR I NØD ▾

STØT

SØG

DA ▾

26-10-2022

11

Pressemeddelelse, 14. januar 2022

KÆMPE LØFT AF DYREVELFÆRD I REMA 1000

REMA 1000 vil øge salget af gris og kylling på højeste niveau af dyrevelfærd markant. Det sker i kraft af et nyt partnerskab med Dyrenes Beskyttelse, som også betyder, at REMA 1000 som den første kæde i Danmark nu begynder en total udfasning af hurtigt voksende kylling.

Britta Riis

Direktør

Del artiklen på: [f](#) [in](#) [t](#)

ERHVERV

Blodrød bundlinje: Økologer sender avlstdyrene til slagtning

Forbrugerne spænder livremmen ind og fravælger det dyre økologiske kød. Det har skabt en pludselig krise blandt de økologiske landmænd.

 TILFØJ TIL LÆSELISTE

Den økonomiske krise får nu Danmarks største økologiske svineproducent, Bertel Hestbjerg, til at sende mere end en tredjedel af sine avlstdyr til slagtning. Foto: Rune Aarestrup Pedersen

26. SEPTEMBER 2022 12:29

SKREVET AF: HELLE A. CHRISTENSEN

Coop: Salg af økologisk grisekød er faldet 20 procent

Inflation og prisstigninger får forbrugerne til at købe mindre kød, især økologisk kød. Foto: Colourbox.

Del **Forbrugerne køber mindre kød og handler discount. Det kan tage år, før priserne retter sig, vurderer Coop.**

in Forbrugerne køber mindre økologisk kød end for et år siden. Det oplyser to af Danmarks største dagligvarekoncerner, Coop og Salling Group, samstemmende.

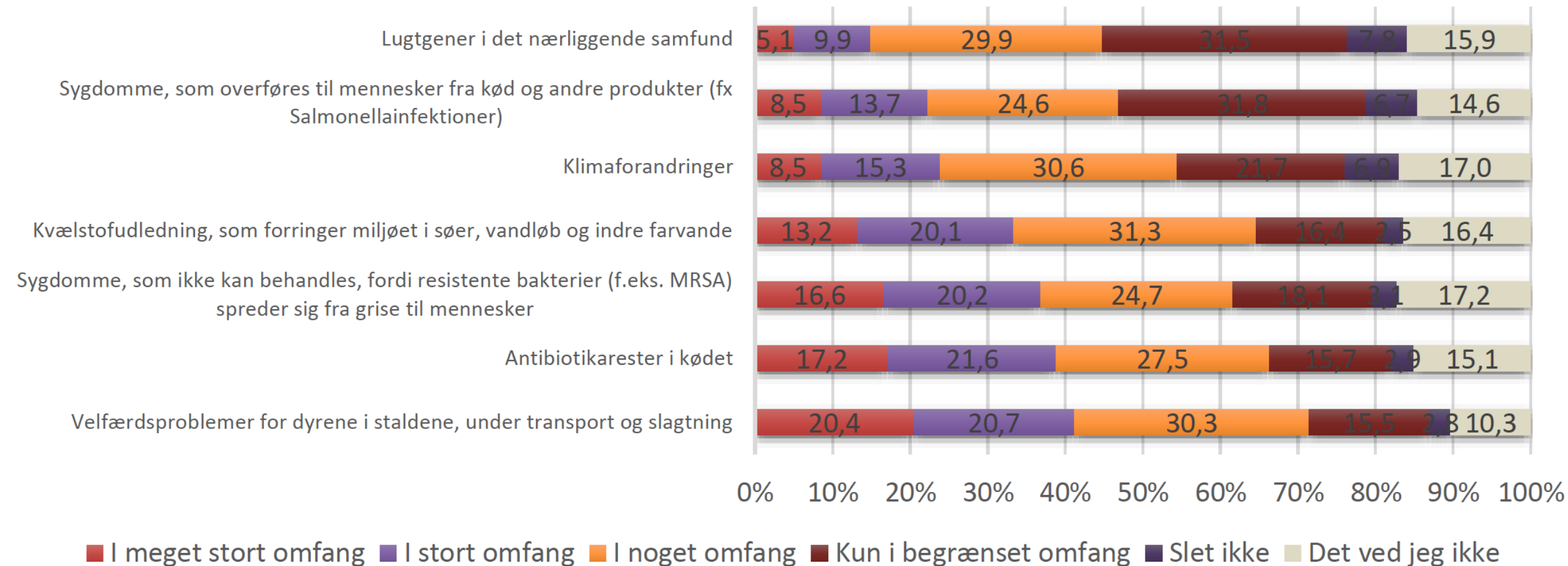
Plan

1. Udviklingen frem til i dag
2. Status for grisevelfærd i DK sammenlignet med andre lande
3. Holdninger og betalingsvilje
4. Hvordan kommer vi videre?

Danskerne er kritiske (tal fra 2019)

I hvilket omfang mener du, at svineproduktionen i Danmark skaber problemer med hensyn til nedenstående emner? (N=2112)

Men de bakker også op om svine sektoren (tal fra 2019)

Hvor enig er du i følgende udsagn om den danske svine sektor? (N=2112)

I mine øjne er problemerne med den danske svine sektor så omfattende, at der bør laves store ændringer, uanset omkostningerne

Den danske svine sektor har store udfordringer (fx med forurening, antibiotikaforbrug, dyrevelfærd)

Den danske svine sektor er vigtig, fordi Danmark er et landbrugsland

Den danske svine sektor er vigtig, fordi den bidrager med mange danske arbejdspladser – både på gårdene, på slagterier og i forarbejdningsindustrien

Den danske svine sektor er vigtig, fordi den bidrager med betydelige eksportindtægter til Danmark

Betalingsvilje for bæredygtighedsdimensioner (2022)

Forestil dig nu at det er muligt at købe en ny slags grisekød, som vi kalder forbedret grisekød. Du skal tænke på følgende 5 forbedringer:

- Dyrevelfærd (forbedrede indendørs forhold hvor grisene har 30 % mere plads, søerne er altid løse, og der er ekstra halm)
- Påvirkning af det globale klima (produktionen i staldene har 50 % mindre udledning af drivhusgasser)
- Antibiotikaforbrug (der er brugt 50 % mindre antibiotika i produktionen)
- Garanteret fri for Salmonella og andre skadelige bakterier
- Der fældes ikke regnskov ved produktion af sojafoder til grisene

Hvor meget ville du være villig til at betale ekstra for forbedret grisekød i forhold til standard grisekød uden disse forbedringer?

I dette spørgsmål sammenligner vi **forbedret grisekød med standard grisekød uden forbedringer**. Begge typer grisekød er produceret i [hjemland].

Hvor meget ville du være villig til at betale ekstra for forbedret grisekød i forhold til standard grisekød uden forbedringer? (svar vist i %):

	Danmark	Tyskland	UK	Kina
0%	8	5	11	11
1-2%	7	5	9	7
3-5%	13	13	16	19
6-10%	26	22	19	25
11-20%	20	21	9	19
21-50%	9	11	5	5
51-100%	2	2	3	2
Mere end 100%	1	0	1	0
Ved ikke	8	7	8	2
Spiser ikke gris	7	15	20	10

Vi vil nu bede dig om at forsøge at angive, hvor meget de enkelte forbedringer er værd for dig. Du får 100 points, som du skal fordele på forbedringerne (jo flere points jo mere er en forbedring værd for dig)

Gennemsnit for respondenter, der er villige til at betale ekstra for forbedret grisekød

	Klimapåvirkning	Dyrevelfærd	Antibiotika	Bakterier	Regnskov
Danmark	18.3	25.7 +	19.3	18.9	17.7
Tyskland	16.1	27.7 +	19.9 +	19.2 +	17.1 +
UK	17.2	25.8 +	16.2	23.0 +	17.9
Kina	17.2	18.7 +	23.2 +	24.0 +	16.9

Forestil dig at du skal vælge mellem 2 typer af grisekød. De koster det samme, og de er lidt dyrere end det billigste grisekød. Ved den ene type grisekød er grisenes velfærd forbedret, mens den anden type grisekød er produceret med lavere påvirkning af det globale klima.

Forestil dig, at du skal vælge mellem at forbedre grisenes velfærd og at reducere klimapåvirkning. Hvad vil du vælge? (svar vist i %)

	DK	DE	UK	CH
Helt sikkert klima	6	4	9	10
Formentlig klima	11	7	11	26
Formentlig dyrevelfærd	24	27	22	27
Helt sikkert dyrevelfærd	25	32	24	10
Jeg ville ikke vælge nogen af dem – jeg vælger det billigste grisekød	5	5	7	7
Jeg kan ikke vælge – begge dele er meget vigtige	24	20	20	18
Ved ikke	6	6	7	3

Den moralske forpligtigelse over for dyr overtrumfer

"I want happy pigs. I know Gretta Sandberg is not going to like me for putting the climate further down the list, but I want happy pigs. I don't like the idea of them being miserable and crammed in together. I think there are other ways in which to help the climate issue." (UK – engageret forbruger)

Interviewer: "sat over for miljø og klima og så dyrevelfærd; er der noget særligt, som du mener svineproducenterne skal fokusere på lige nu?"

Forbruger: "Jamen altså i hvert fald det med dyrevelfærd. Altså det der med de står inde i de stalde, og ikke har deres unger ved sig, og altså står at... Ej, men ja... Jeg kan næsten ikke holde ud at tale om det" (DK – engageret og klimabevidst forbruger)

Plan

1. Udviklingen frem til i dag
2. Status for grisevelfærd i DK sammenlignet med andre lande
3. Holdninger og betalingsvilje
4. **Hvordan kommer vi videre?**

Tre typer af initiativer

Specialprodukter

- Mærkeordninger taber pusten
- Nederlandsk model?

Branchenormer

- Behov for nye initiativer
- Men der skal være konsekvenser

Lovgivning

- Måske på tide med ny lovgivning om
 - Løse søer
 - Berigelse for slagtesvin
 - Hele haler

Velfærdsbarometer

Christian Fink Hansen, sektordirektør Landbrug & Fødevarer Sektor for Gris
Kongres for griseproducenter
Onsdag den 26. oktober 2022

Vision 2050

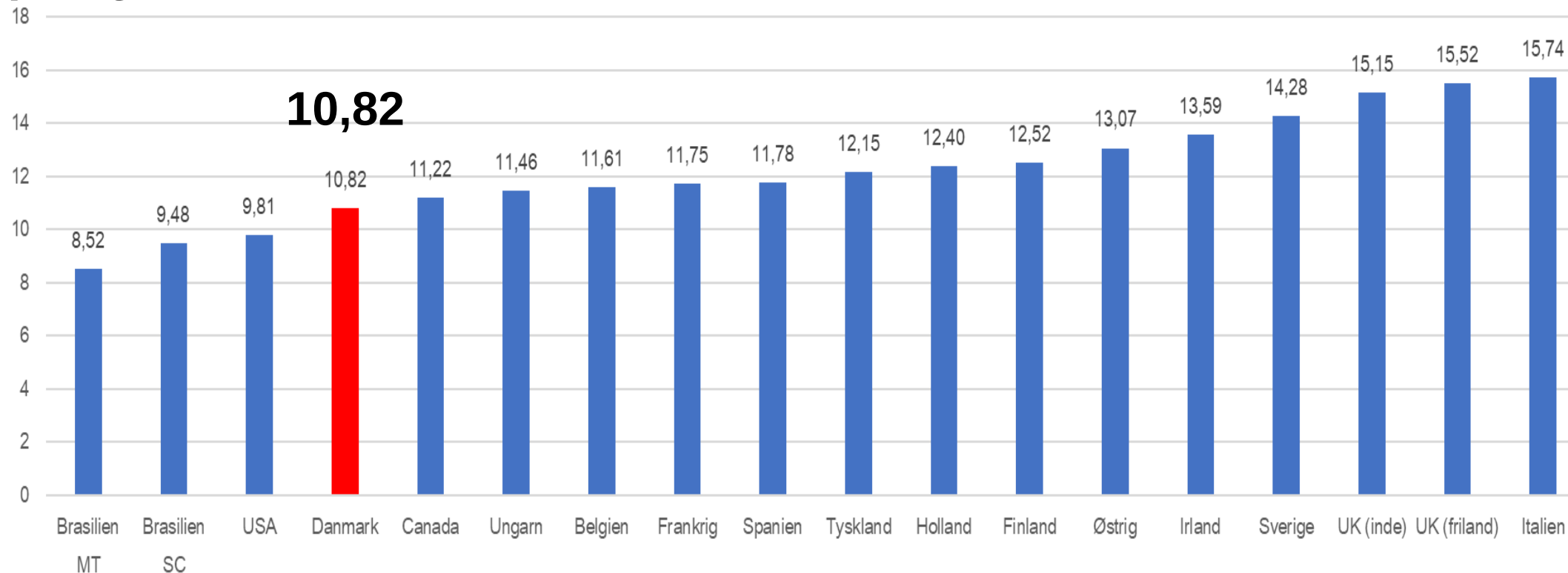
- Sohold - byg til løse diegivende søer
- Hele haler - **mindst 4 mio. grise i 2028**
- Management i fokus
- Kurser - alle medarbejdere tilbydes kursus i smittebeskyttelse og dyrevelfærd

Produktionsomkostning, kr. pr. kg slagtekrop

InterPIG, 2021

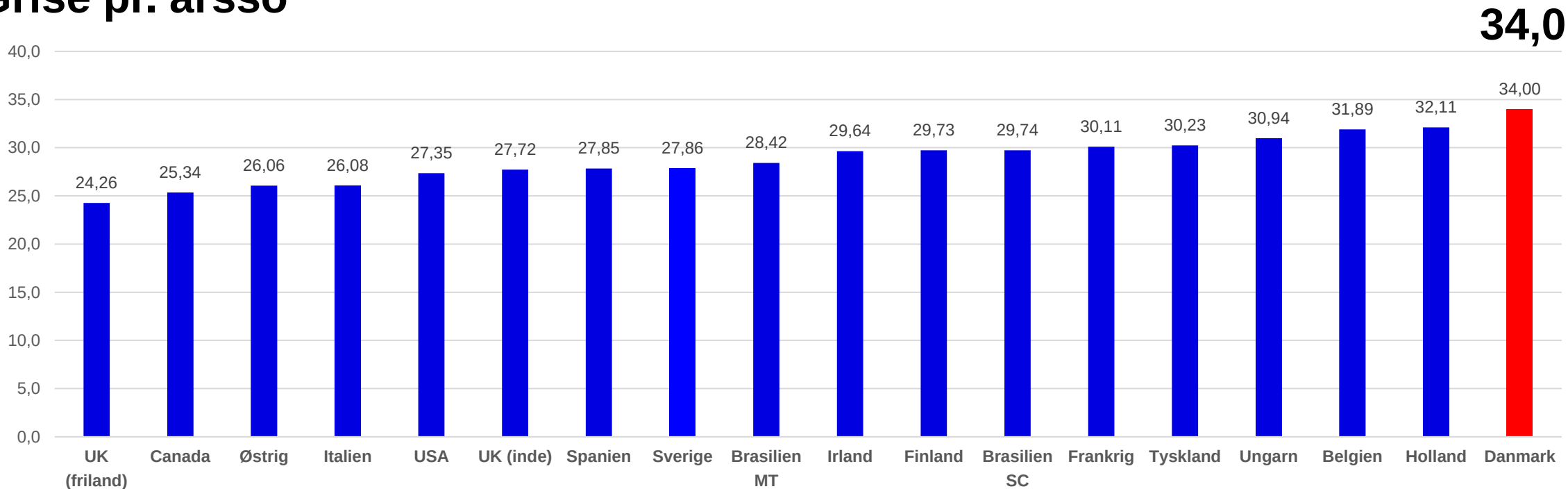
Kr. pr. kg

Gns. National produktionsomkostning 2021

Fravænnede grise pr. årssso, stk. InterPIG 2021

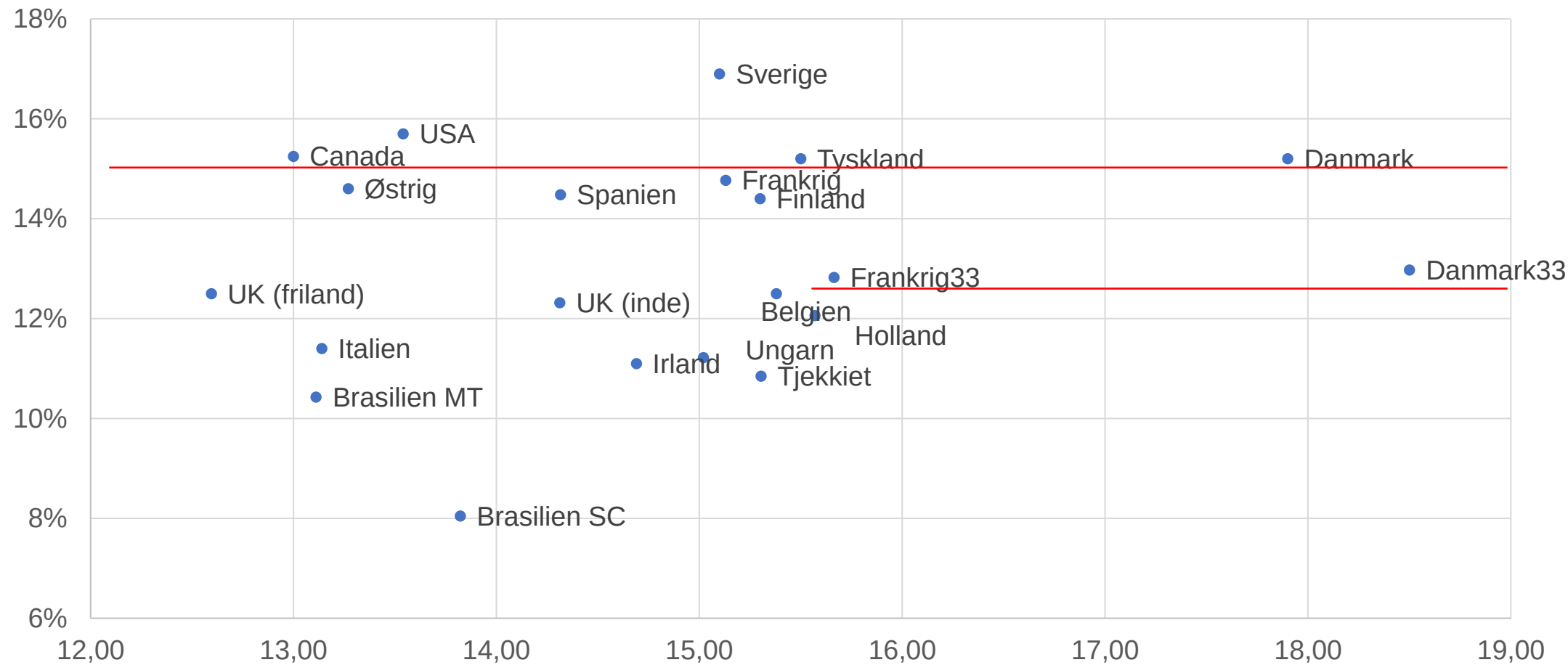
Grise pr. årssso

Pattegriseoverlevelse, pct. døde i diegivningsperioden

InterPIG 2021

Pct. døde

Levendefødte grise per kuld

Overlevelse, pattegrise

Status:

Dødelighed stigende siden 2016 (20,9 pct.)

2021, 23,4 pct.

2020, 23,1 pct.

Målsætning:

- Øget overlevelse
- Laveste niveau blandt griseproducerende lande i Europa

Overlevelse, søer

Status:

Dødelighed stigende siden 2017
(DAKA opgørelse / Landsgennemsnit)

- **2021: 16,1 / 14,0 pct.**
- 2020: 15,1 / 12,9 pct.
- 2017: 11,0 / 8,9 pct.

So-dødeligheden er en international
stigende udfordring

Målsætning:

- Øget overlevelse
- Laveste niveau blandt griseproducerende lande i Europa

Løse diegivende søer

Status:

- Landbrug & Fødevarer, Sektor for gris anbefaler farestier til løse søer i alle nye stalde.
- 2021, 3,9 pct. af farestier (9.640 stk.)
- Næsten alle nye farestalde indrettes til løsdrift
- Forsknings- og udviklingsaktiviteter med farestier med bokse er ophørt fra 2018
- EU-forslag

Målsætning:

- Løsdrift i alle nye stalde og realistisk overgangsordning

Grise med hele haler

Status:

- 2021, 495.000 stk.
- Krav om dokumentation, risikovurdering og handlingsplan fra 2019
- Markedsordninger, stagneret interesse
Hjerteordningen, ét hjerte indstillet

Målsætning:

- Der skal produceres markant flere grise med hele haler

Dyrevelfærdsmærke, tre niveauer

Dyrevelfærdsniveau				
Ingen halekupering	Halekupering hvis dok.	+	+	+
Halm som rodemateriale	R & B lovkrav	+	+(tildeles på gulv)	+(tildeles på gulv)
Halm som redebygningsmateriale	Lovkrav	+	+	+
Løse søer i farestald	Faresti m. boks	+(beskyttelsesbøjle max 4 dage)	+(beskyttelsesbøjle max 2 dage)	+
Arealkrav ift. standardkrav	Lovkrav	+	+(30 pct.)	+(ca. 100 pct.)
Fravænning, 28 dage	Min. 21 dage	Min. 21 dage	+	+
Halm i lejeareal	-	-	-	+
Faring på friland	-	-	-	+
Udeareal smågrise/ slagtesvin	-	-	-	+

Arbejder for glade og lykkelige griseproducenter

